

Samenvatting

De overheidspensioenen van de federale overheidsdiensten, de gedefedereerde entiteiten, het onderwijspersoneel en de bijzondere korpsen vertegenwoordigen jaarlijks meer dan 7 miljard euro aan uitgaven. Permanent moeten nagenoeg 385.000 pensioendossiers worden bijgewerkt. De federale Pensioendienst voor de Overheidssector (PDOS) beheert deze pensioenen.

Die pensioenen worden voornamelijk door de federale Staat betaald, hoewel bepaalde gepensioneerden gedurende een deel van hun loopbaan in dienst geweest zijn van een ander bestuursniveau, door de federalisering van de Staat, en een statuut hadden dat specifiek is voor dat bestuursniveau.

Bij de overheid dient de laatste werkgever de pensioenaanvraag van de toekomstige gepensioneerde in bij de PDOS. Voor een correcte berekening van het pensioen moet die aanvraag betrouwbare gegevens bevatten over het statuut en de loopbaan van de aanvrager. In tegenstelling tot bij de privésector, worden de periodes van activiteit die meetellen om een overheidspensioen te berekenen, tijdens de loopbaan niet gevalideerd door de storting van een bijdrage, maar steunen ze op begrippen als in aanmerking komende diensten en gelijkgestelde periodes. In de praktijk houden de werkgevers binnen de overheid die gegevens niet uniform en gecentraliseerd bij en worden ze pas verzameld op het ogenblik dat het pensioen wordt aangevraagd. Het gebeurt dan ook geregeld dat pensioenaanvragen onvolledig en slecht gedocumenteerd bij de PDOS toekomen. Die moet dan de gegevens van de aanvragen aanvullen en zich soms uitspreken over loopbaanelementen van de aanvragers op basis van hun specifieke statuut, soms zelfs voor personeelsleden die niet tot federale overheid behoren.

Deze situatie wordt mee verklaard doordat de PDOS overeenkomstig het Handvest van de Sociaal Verzekerde verplicht is een beslissing te nemen binnen vaste termijnen en het financiële risico draagt van een vertraging of een fout in de berekening van het pensioen. De laatste werkgever daarentegen is wel wettelijk verplicht de loopbaangegevens te certificeren op het ogenblik van de pensioenaanvraag, maar daaraan is geen enkele sanctie verbonden ingeval van lacunes of vergissingen.

Tot slot worden gegevens vaak bij de gepensioneerde opgevraagd terwijl ze ook bij andere administraties of gegevensbanken aanwezig zijn.

Het Rekenhof meent dat deze manier van werken om gegevens te verzamelen en te certificeren berust op een slecht omschreven en onaangepaste verdeling van de verantwoordelijkheid tussen de PDOS en de diverse werkgevers binnen de overheid.

Het is van oordeel dat de laatste werkgever de loopbaangegevens van de aanvrager moet verzamelen en certificeren en zich daartoe zo nodig tot vorige werkgevers moet richten. Hij moet die gegevens aan de PDOS bezorgen binnen de termijnen die overeenstemmen met de eisen van het Handvest van de Sociaal Verzekerde. De naleving van die eisen impliceert dat voor elke ambtenaar een persoonlijk en geactualiseerd dossier wordt bijgehouden tijdens de hele loopbaan. Bovendien moeten aan die naleving sancties worden gekoppeld. De PDOS moet dan nagaan of hij over alle nodige gegevens beschikt en dat die door de laatste werkgever zijn gecertificeerd. Hij moet zich ook uitspreken over het recht op een overheidspensioen en het bedrag ervan.

Het sluiten van protocollen met de werkgevers binnen de overheid voor de verzending van de gegevens, zoals dat momenteel wordt overwogen, zou het inzamelen

van de gegevens moeten vergemakkelijken. Het Rekenhof merkt daarbij echter op dat die protocollen er ook toe kunnen leiden dat documenten worden opgesteld voor de PDOS die eenvoudigweg de loopbaan samenvatten, zonder dat de certificering van de gegevens is geregeld en geformaliseerd, met het risico dat de mogelijkheden van met name het Rekenhof om de regelmatigheid van de pensioenen te controleren, worden beperkt.

Daarnaast biedt de oprichting van de vzw SIGeDIS, die op termijn de loopbaangegevens van alle werknemers uit de privé- en de overheidssector moet verzamelen en beheren, uiteindelijk de mogelijkheid om een geïnformatiseerd pensioen-dossier bij te houden voor elk personeelslid van de overheidssector. Daarbij mag echter niet uit het oog worden verloren dat, om met die gegevens rekening te kunnen houden bij de toekenning en berekening van een pensioen, door de specifieke aard van de overheidspensioenen een vorm van certificatie nodig is die verder gaat dan een eenvoudig beheer van een gegevensbank.

Op het vlak van de organisatie van de PDOS beveelt het Rekenhof de PDOS aan internecontrolestandaarden te definiëren en in te voeren.

De minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie heeft de PDOS gevraagd zijn documentbeheersysteem te verbeteren. Hij benadrukt de noodzaak protocollen te sluiten om alle gegevens door te sturen en nauwgezet de gegevens na te kijken die verkregen worden vanuit SIGeDIS.